

VOICING DE STEM VAN DE LEERLING EN GEPERSONALISEERD LEREN

VO Werkt!

VO Conferentie

28 september 2017

Marianne den Otter

m.denotter@fontys.nl

VOICING

Welke associaties heb je?

VOICING

VOICING – INNERLIJKE STEM

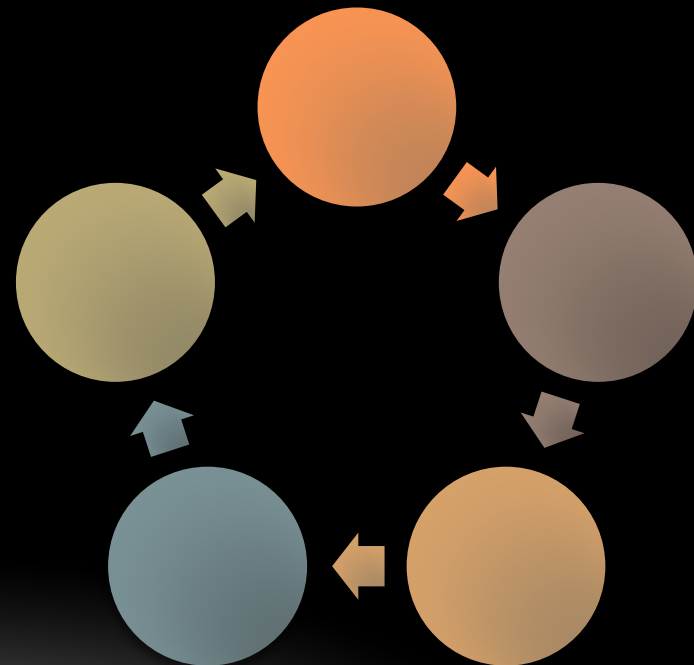

VOICING IN JE TEAM EN IN DE KLAS

Je binnenstem
persoonlijk meesterschap

Meerstemmigheid
co-creëren

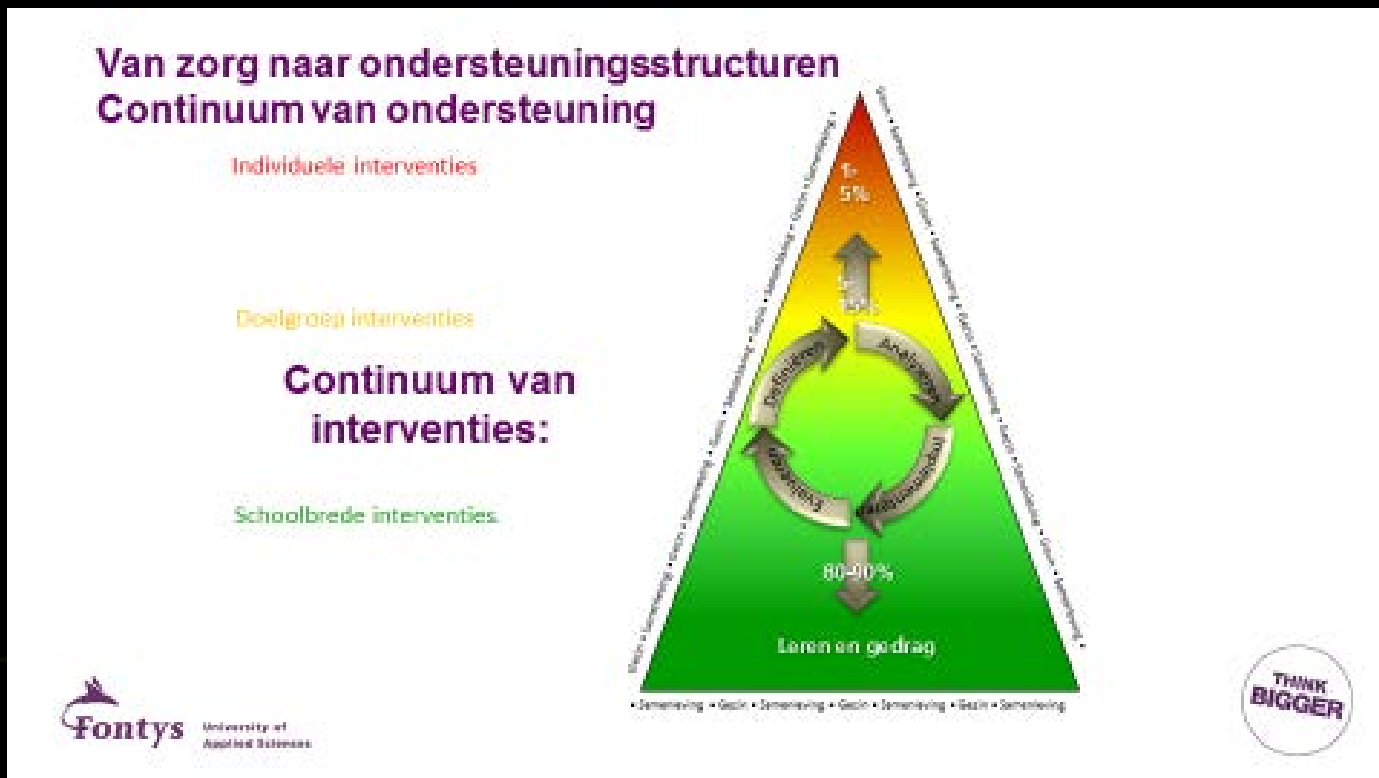
WHO'S DRIVING YOUR BUS?

6008

PASSEND ONDERWIJS EN VOICING

Opdracht Passend Onderwijs: Passend onderwijzen wat leidt tot optimale ontwikkelingskansen voor álle leerlingen

BEELD-ANALYSE – DE STEM VAN DE LEERLING EN GEPERSONALISEERD LEREN

Visie en principe Niekee (Agora)

-
-
-
-
-
-
-

De onderwijzer aan de macht (VPRO, febr. 2015) – Niekee Roermond
https://www.npo.nl/vpro-tegenlicht/01-02-2015/VPWON_1232873

VOICING – BEGRIPPEN

- ❖ Voicing: stem geven om authentieke bijdrage te leveren
 - ❖ Zelfkennis en een zelfconcept ontwikkelen
 - ❖ Je innerlijke leraar ontdekken en aansturen
 - ❖ Emanciperen: volwaardig en gelijkwaardig voelen
 - ❖ Participeren: erbij horen, meedoen
 - ❖ Democratiseren: menswaardig samen leven
-

VOICING: ONTWIKKELING VAN ZELFCONCEPT

HOLDSWORTH (2006) TO THE CONCEPT OF N. PHILLIPS (1990)

- ❖ Gevoel van capaciteit
- ❖ Gevoel van (ver)binding
- ❖ Gevoel van betekenisvol zijn

DEMOCRATIE IN ACTIE

VOICING

LUISTEREN NAAR JE BINNENSTEM

Keer naar binnen

Wat bezielt je?

Wat raakt je?

Wat wil je hiermee?

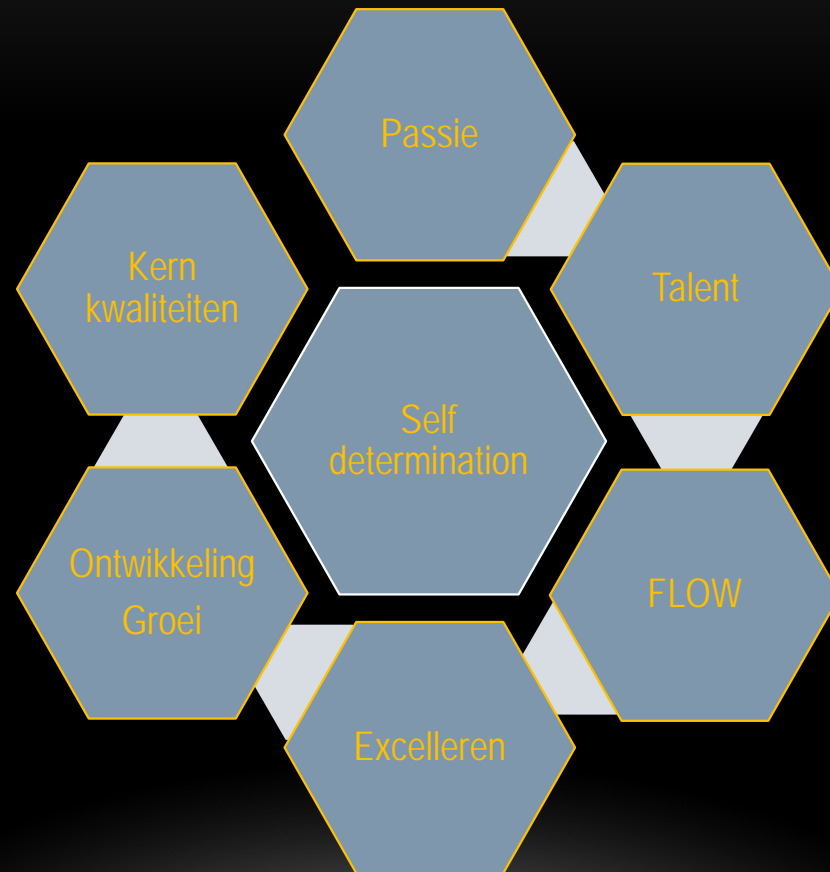
Breng je binnenstem naar buiten

Hoe ontdekken we de bezieling bij leerlingen in het VO?

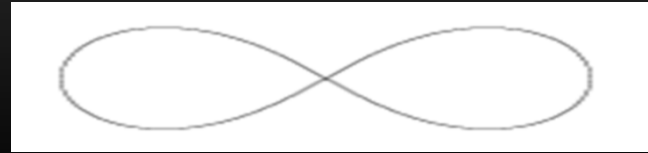
Hoe brengen we ze weer in contact met hun binnenstem?

ZELFKENNIS ONTWIKKELEN

LEERAAR MET HART EN ZIEL (PALMER, 2005)

ZÓ BINNEN ZÓ BUITEN

De verbindingen die goede leraren maken, vinden ze niet in methoden, maar in hun hart. In het Hart in de oude betekenis van het woord: de plaats waar verstand, gevoel en bezieling samen komen. (p. 18); met hoofd, hart en handen

Innerlijke landschappen - 'Identiteit'

Uiterlijke landschappen - 'Integriteit'

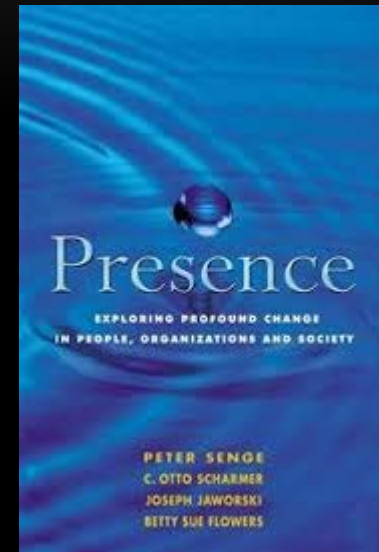

AUTHENTICITEIT & PRESENCE: F. KORTHAGEN (2009)

Authenticiteit als de kracht van aanwezig zijn, vanuit wie we zijn: als jezelf, in contact met je omgeving, in het 'hier en nu'.

Authentiek contact: onbevooroordeeld afstemmen op je buitenwereld, vanuit verbondenheid met je binnenwereld en dit bewust kunnen hanteren.

Presence: 'hier & nu' Bewust Zijn ontwikkelen als krachtigste leermoment

VOICING: OOG VOOR DE DIALOOG

- ❖ In contact
 - ❖ Connected zijn
 - ❖ Uitwisseling – wederkerigheid
 - ❖ Dialoog – verdieping
 - ❖ Meningsvorming - Perspectief uitwisseling
-

NATUURLIJK AFSTEMMEN

AFSTEMMEN NATUURLIJK

In dialoog met de leerling(en)

Afstemmen - sensitief en responsief reageren:

Sensitief: de leerling uitnodigen tot initiatief en hier met alle zintuigen op aansluiten en omgekeerd de leerling vragen om af te stemmen op jou als leerkracht.

Responsief: betekenis geven aan het initiatief van de leerling op inhoud- en betrekkningsniveau en vice versa.

Wederkerige Dialoog

Wederkerigheid in interactie: beurten verdelen en uitwisselen op:

Inhoudelijk niveau: doelen, verwachtingen en resultaten: ieder vanuit eigen perspectief

Betrekkningsniveau: aansluiten bij innerlijke belevingswereld: gevoelens, motieven

Perspectief wisseling

Perspectieven uitwisselen, meningsverschillen laten ontstaan en bemiddelen door:

Perspectieven en standpunten verkennen en naast elkaar plaatsen en laten ontstaat

Overeenkomsten en verschillen benoemen en ieders perspectief onderkennen

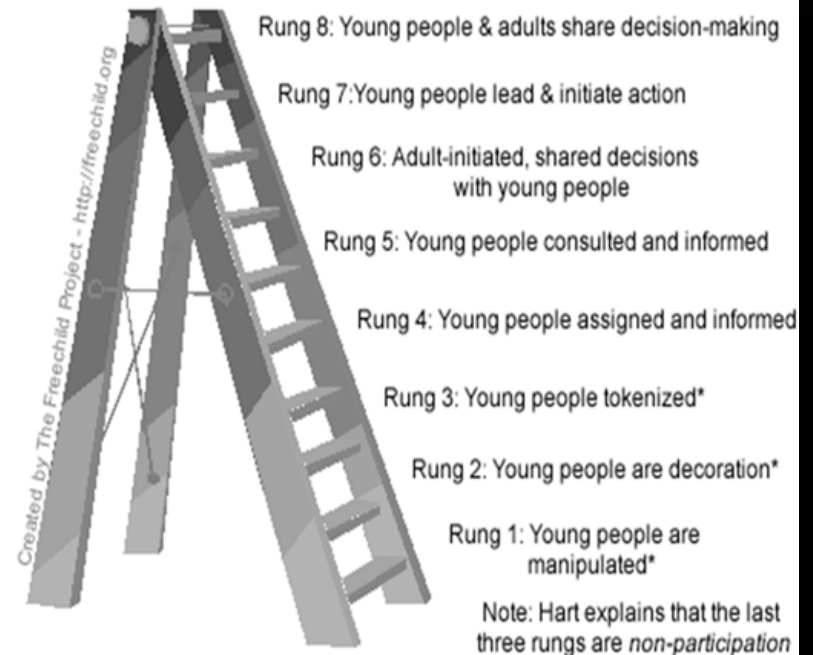
Tot overeenkomst en overeenstemming komen wat gemeenschappelijk en waarin jullie verschillen van mening. Vervolgens zijn er plichten en rechten voor ieder.

PARTICIPEREN (HART, CITIZENSHIP)

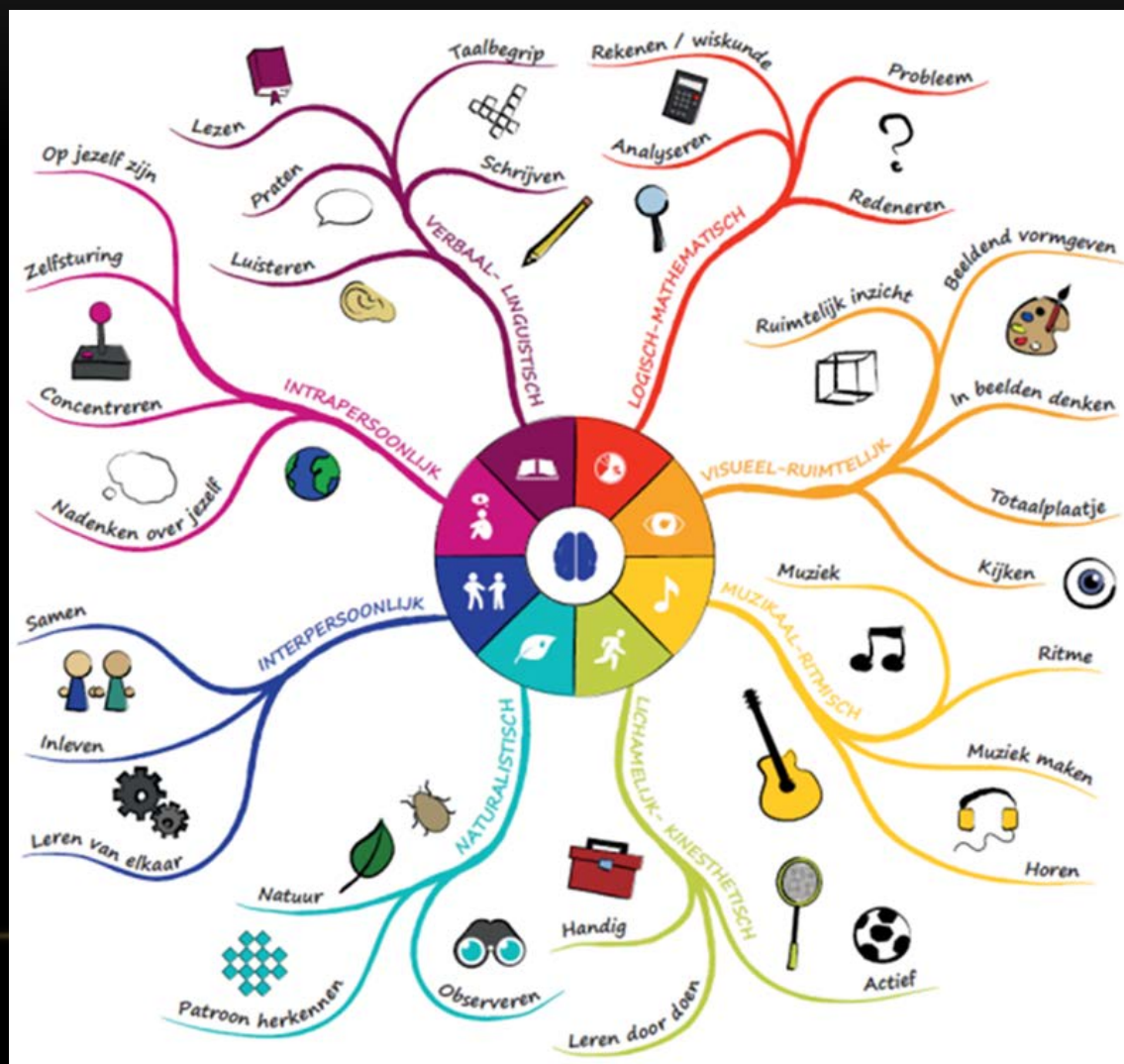
- Trede 1: Manipulatie
- Trede 2: Decoratie
- Trede 3: Pionnen 'Tokenism'
- Trede 4: Opdrachten geven
- Trede 5: Consulteren en informeren
- Trede 6: Initiatief volwassenen, gezamenlijk beslissingen nemen
- Trede 7: Initiatief en leiding II'n
- Trede 8: Gezamenlijke besluitvorming

Roger Hart's Ladder of Young People's Participation

Adapted from Hart, R. (1992). *Children's Participation from Tokenism to Citizenship*. Florence: UNICEF Innocenti Research Centre.

ZELFKENNIS ONTWIKKELEN – BREDE VORMING ONTDEKKINGSREIS IN EN NAAR ZICHZELF

JE EIGEN LERAAR WORDEN LEREN LEREN

HATTIE (2014), EEN LEERGESPREK: 3 VRAGEN

Doelvraag: het activeren van de leerling – doel & opbrengst vaststellen

Activeren: doorvragen en leerlingen binnenin bronnen laten aanboren

Compenseren: toevoegende instructie of tip of waarderende feedup

GEPERSONALISEERD LEREN 'MIJN PORTRET' PORTFOLIO

GEPERSONALISEERD LEREN – CHILD CENTERED PEDAGOGY

Mijn portret – digitaal portfolio – Leerling Volg Jezelf systeem

Mijn Portret

- ❖ Ik: Eigen groei en ontwikkeling in beelden
- ❖ Presteren: Resultaten en doelen door (Self)assessment – doelen
- ❖ Leren: leergesprekken: leren en presteren & lukken en mislukken
- ❖ Leerlijnen: digitale blokken instrumentele vakken (individualiseren)
- ❖ Kennis: projecten, kennisontwikkeling
- ❖ Uit de kunst: creatieve en scheppende ontwikkeling
- ❖ Kansen voor talent: passies, talenten, kwaliteiten,

VOICING – DE LEERKRACHT VAN DE LEERLING EN GEPERSONALISEERD LEREN – PORTFOLIO

Associeer en deel met elkaar vanuit 'Voicing'

PIJLERS GEPERSONALISEERD LEREN

1. Talenten, kwaliteiten en passies

Uitgaan van en aansluiten bij talenten en kwaliteiten

2. Onderwijsbehoeften vaststellen:

vanuit heldere ambities, referentiekaders en curriculum stem geven bij het vaststellen van persoonlijke leerdoelen en opbrengsten: op korte-, middellange- en lange termijn.

3. Regie en eigenaarschap op eigen leerproces: ondersteuningsbehoeften

Regie geven op eigen leerproces en van daaruit ondersteuningsbehoeften vaststellen. Regie en regisseren van eigen leerproces

4. Ontplooiing en ontwikkeling & benutten van het potentieel:

Cognitieve-, Persoons-, Sociale-, Creatieve-, Instrumentele ontwikkeling

5. Perspectief op ontwikkeling en/of OPP – opbrengstgericht werken

Goede registratie van de prestaties: actueel rendement en leerrendemenstverwachting (LRV) en uitstroomrendementsverwachting (URV): Perspectief op ontwikkeling.

MIJN DASHBOARD – GEPERSONALISEERD LEREN

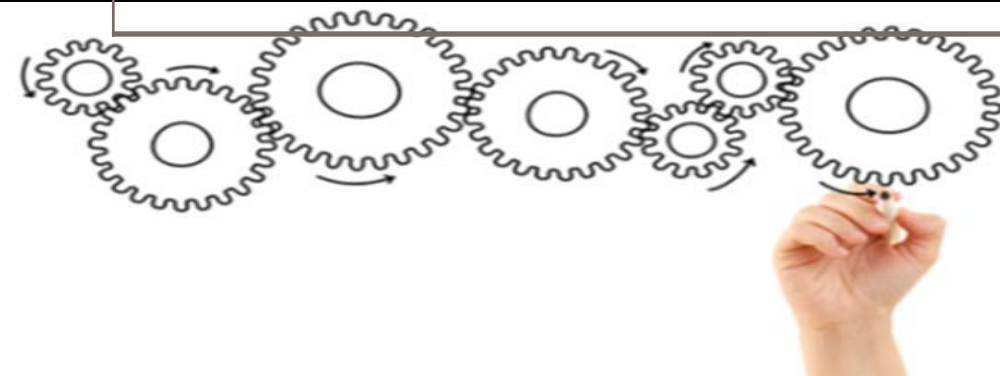
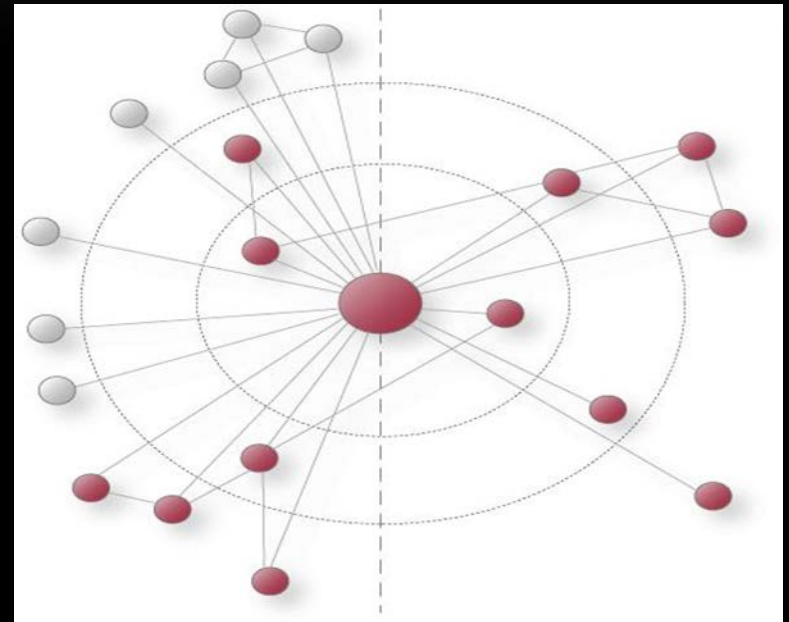

"Ik ben niet voor gepersonaliseerd leren.. en ineens is het er... in the digital world"

<https://www.youtube.com/watch?v=FuVmaY7VEsc>

ONDERWIJSONTWIKKELING IN SAMENHANG VOICING – DE LEERKRACHT VAN DE LEERLING – GEPERSONALISEERD LEREN

1. De lerende leerling
2. De lerende docent
3. Het lerende team
4. De lerende organisatie
5. Samenwerken met bestuur
6. Samenwerken met SWV
7. Samenwerken in de keten

CONNECTEDNESS SENGE (2004)

Het is essentieel voor de mensheid dat we leren om beter afgestemd te zijn op wie we zijn, om van daaruit naar buiten te treden. Teveel gerichtheid op de buitenkant leidt tot manipulatie van mens en natuur. Het besef van de eenheid tussen 'binnen en buiten' kan onze verbondenheid met het geheel herstellen.

TOT SLOT....

<https://www.youtube.com/watch?v=lkwh4ZaxHIA>

BRONNEN

- Bronfenbrenner, U. (1979). *The ecology of human development. Experiments by nature and design*. Cambridge, Harvard University Press.
- Gardner, H., Wijsman, R. (red.) (2008). *Meervoudige intelligenties voor de 21e eeuw*. Amsterdam. Nieuwezijds.
- Hattie, J. (2014). *Leren zichtbaar maken. (Visible Learning for teachers)*. Rotterdam, Bazalt, educatieve uitgaven
- Holdsworth, R. (2007). *Keynote on the National Research Conference: Pupil voice and participation: pleasures, promises and pitfalls*. Nottingham: University of Nottingham.
- Klerk, R. de & M. Langemeijer (2004). *Anders bekeken, een holistische benadering op opvoeding*. Servire, Utrecht/Antwerpen.
- Meersbergen, E. van & Jeninga, J. (2012). De ecologie van de leerling. Een systeemgericht model voor het onderwijs. *Tijdschrift voor Orthopedagogiek*, 2012, 51 (4), 175-185.
- Miller, J.P. (2010). *Whole Child Education*. Toronto, University of Toronto.
- Otter, M. den (2015). Voicing: geef leerlingen een stem. *TIB Tool, Tijdschrift voor interne begeleiders*. Dordrecht, Instando.
- Riksen-Walraven, J.M.A. (1993). *De sensitieve opvoeder: dimensies en determinanten van opvoedingsgedrag*. Congres van NIP.
- Rijksoverheid (2016). Wet op Passend onderwijs. *Informatie van de Rijksoverheid*. Den Haag, Rijksoverheid. Gevonden op 7 maart 2016 op <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/passend-onderwijs>.
- Vos, M. de (2006). Lichaamstaal, spiegel van de competentiebeleving. In: Heijkant, C. v.d., G. Quak, J. van Swet, K. Vloet, M. de Vos en R.v.d. Wegen (2006). *School video interactie begeleiding, van meer kanten bekeken* (H6. pp 121 – 128). Antwerpen, Garant.
- Wielinga, (2013). *Relatienetwerken*. Academie voor Overheidscommunicatie, april 2013

Voicing: geef leerlingen een stem

9 aanraders

MARIANNE DEN OTTER

 instondo

TIBtools voor onderwijsprofessionals

Marianne den Otter

'Voicing' gaat over 'leerlingen een stem geven' en hen actief leren leren. Dit kan bijdragen aan emanciperen en participeren: je volwaardig voelen en actief meedoen in de (leer)gemeenschap waar je deel van uitmaakt. Daarom wordt voicing wel 'democratie in actie' genoemd. Een belangrijk principe van voicing is het groeien naar een cultuur van actief en initiatiefrijk leren en onderwijzen, in plaats van consumptief leren en leerlingen enkel instrumenteel toerusten. Door leerlingen écht stem te geven en hen bij hun innerlijke stem te laten komen, bied je ze gelegenheid om hun authenticiteit te ontdekken en die te delen met medeleerlingen en de leerkracht. Voicing gaat over 'ware dialoog' voeren tussen leerkracht en leerlingen.

Marianne den Otter reikt in deze TIBtool instrumenten aan om 'stem geven en participatie van leerlingen' te bevorderen. Hiervoor komen technieken en tools voor luisteren, interactie, dialoog, empoweren, eigenaarschap en burgerschap van leerlingen aan bod. Ook maakt de auteur de transfer van voicing met leerlingen naar voicing in bredere leercontexten, in samenwerking met collega's en ouders.

ISBN 978 94 91725 58 6

9 789491 725506

www.tijdschriftib.nl

LinkedIn: TIB

Twitter: #redactie TIB

www.instondo.nl

Marianne den Otter is orthopedagoog en docent bij Fontys OSO Master SEN. Ze werkt samen met educatieve partners in PO, VO en SO, en is nauw betrokken bij de invoering van Passend onderwijs. Haar belangrijkste aandachtsgebieden zijn inclusief onderwijs, diversiteit, school video interactie begeleiding, en leren en ontwikkelen in een holistische benadering.